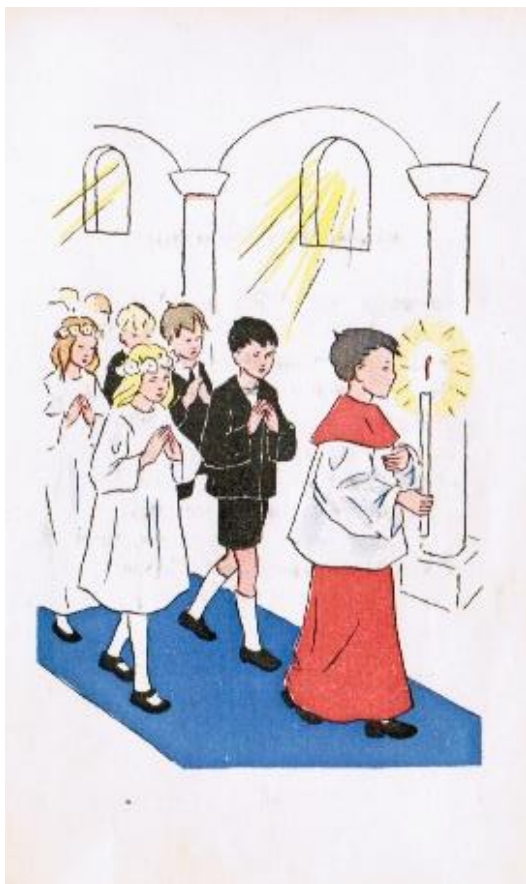

Eerste H.Communie

**Uitgave Heemkundegroep Ulendonc Oosteind,
november 2016**

Voorwoord

Dankzij veel bijdragen van mensen uit ons dorp is de heemkundegroep

“Ulendonc “er dit jaar weer in geslaagd een interessante tentoonstelling in te richten.

De voorwerpen en afbeeldingen die met de Eerste H. Communie te maken hebben, geven een mooi beeld van een stukje geschiedenis van Oosteind.

Velen van ons zullen een aantal dingen nog herkennen en vooral voor de jongere inwoners laat de expositie zien hoe er in korte tijd veel veranderd is.

Wij wensen u veel kijk- en leesplezier in het Oostquartier en in dit boekje.

Namens de heemkundegroep Ulendonc

Voorzitter

Kees van Haaf

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
De Zeven Sacramenten van de RK Kerk	3
De Geschiedenis van de Eerste Communie	14
Terugblik op de voorbereiding van de Eerste Heilige Communie	17
Bezoek aan de bakker	25
Aantekeningen die Pastoor de Bie in 1983 maakte	27
Gedachten van Toon Gerritsen	32
Mijn 1ste Heilige Communie	34
Communiefeest in 't Eindje	37
Enkele gedichten	40

Samenstelling en vormgeving: Martha Leltz

De Zeven Sacramenten van de RK.Kerk

Het eerste sacrament is het **Doopsel.**

Tevens is het een van de belangrijkste Sacramenten omdat de dopeling na de doop officieel tot de

geloofsgemeenschap van de

R.K. behoort. In de traditie van de R.K. Kerk is het gebruikelijk dat baby's een aantal weken na hun geboorte worden gedoopt. Dit is dan een keuze van de ouders, zij geven door middel van de doop aan dat zij het geloof willen delen met hun kind en zij beloven hun kind gelovig op te voeden en te beschermen. Er is ook een Peter en Meter. Vroeger werden deze gezien als voogd van het kind. Als de ouders kwamen te overlijden zorgden zij dan voor het kind. Tegenwoordig is dat wel anders, omdat de medische voorzieningen zo goed zijn dat de taak van peetouders overbodig blijkt. Tijdens de doop spreken de ouders de doopbelofte uit. Dan volgt de doop, het kind wordt met gewijd water over het hoofd gegoten boven de doopvont. Hierna komt de handoplegging en krijgt het kind een kruisje op het voorhoofd getekend met gewijde olie. Daarna krijgt het nog een

doopkaars die aan de paaskaars wordt aangestoken, en is het kind opgenomen in de R.K.- geloofsgemeenschap. De ouders gaan met de aanwezige familie naar huis en worden daar gefeliciteerd met de dopeling en vieren een feestje.

De Biecht.

De Biecht staat ook wel bekend als het sacrament van de vergeving. Tijdens de biecht vraagt een gelovige namelijk vergeving bij God door middel van een priester. Dit sacrament is voor de meeste gelovigen belangrijk. Een gelovige moet zelf tot de conclusie komen dat hij of zij

gezonderd heeft, of althans het gevoel heeft dat er gezondigd is. Als dit zo is dan zal de gelovige erover willen praten zodat de zonde vergeven wordt. Maar ook vergeving door God is voor gelovigen belangrijk. God heeft zijn Zoon Jezus laten sterven en hem de zonden van de mens op zich laten nemen. Hierdoor heeft God willen laten zien dat hij goed is, en er voor de mensen is, en dat hun zonden vergeven zijn. Vroeger was biechten verplicht. De gelovige nam plaats in de biechtstoel en ging een gesprek aan met

de priester. De biecht was anoniem. Tegenwoordig wordt er bijna geen gebruik meer gemaakt van de biecht, maar als er behoefte is dan vraagt men een gesprek aan met de priester om zo een uitweg te vinden en de gelovige verder kan gaan met zijn dagelijkse leven. Tegenwoordig wordt er ook wel een algemene biecht gehouden tijdens een dienst of H. Mis door middel van gebed met vergeving.

De Eucharistie.

Het woord eucharistie is afkomstig van het Griekse woord eucharisto, dit betekent dankzeggen en is een dank aan God dat hij zijn zoon heeft gegeven om de zonden van de wereld op zich te nemen. De eucharistie

vertegenwoordigt het lijden, sterven en de

verrijzenis van Christus. Tijdens de eucharistie worden brood en wijn uitgedeeld welke het lichaam en bloed van Jezus voorstellen. Door dit gebeuren ontstaat er een verbond tussen Jezus en de mens. Op de avond voor zijn dood viert hij samen met zijn apostelen het Paasfeest, genoemd het laatste avondmaal. Voor zijn sterven brak Jezus een brood

en zegende het met de woorden, dit is mijn lichaam. Daarna nam hij een beker wijn en zei dit is mijn bloed en zegende het. De kelk en brood werden rondgedeeld en Jezus vroeg zijn leerlingen deze handelingen te herhalen om hem te gedenken. Nu heden ten dage wordt het tijdens de mis nog steeds uitgedeeld. Een katholieke mis begint met de intocht van de misdienaars en de priester. Als iedereen welkom is geheten wordt er tot God gebeden ter opening van de dienst. Hierna volgen er verschillende gebeden en gezangen en verhalen uit de bijbel. Ook wordt er gepreekt, en die gaat dieper in over een verhaal uit de bijbel en hoe de inhoud wordt toegepast op het dagelijkse leven. De geloofsbelijdenis wordt uitgesproken om het geloof in God en Jezus uit te spreken. Ook een gebed voor de zieken, de overledenen en de Paus en de bisschop zal men uitspreken. Het altaar zal klaargemaakt worden voor de Communie, de beker met wijn en het brood (de hostie) zet men op het altaar, dit symboliseert dan weer het lichaam en bloed van Christus. Na de uitrijking volgt nog een gebed en de zegen door de priester en is de Mis of dienst afgelopen. Helaas is de laatste jaren de kerkgang sterk afgenomen. Alleen met hoogtijdagen zit de kerk nog vol. Het is in vele gevallen financieel niet meer mogelijk om de kerken open te houden, en er worden er vele gesloten of afgebroken. Wij hopen dat onze parochiekerk openblijft en daar doen veel mensen hun uiterste best voor.

Vormsel. De betekenis ervan is de zending van de Heilige Geest. Dit betekent dat de vormeling wordt gezegend met de geest van God en dat deze hem bijstaat in zijn leven en er voor hem is als hij hulp nodig heeft. De H. Geest wordt gezien als een leider. Na het vormsel gaat de vormeling zelf de wereld in en het ware geloof aan eenieder verkondigen die het wil horen. Het vormsel bezegelt daarnaast het doopsel. De H. Geest wordt geassocieerd met vuur, licht, wind en kracht. Het vuur verwarmt je. Wind staat voor de Geest en kracht waarmee de Geest mensen vangt! In de viering wordt dan ook een van deze elementen gekozen. Voor een katholiek is het van belang om na de doop en de communie ook het sacrament van het vormsel te krijgen. De leeftijd voor het ontvangen van het vormsel ligt tussen de 12 en de 16 jaar, ook kunnen de mensen het later toegediend krijgen net zoals het doopsel. Het vormsel wordt over het algemeen toegediend door de bisschop. De vormelingen komen een voor een het altaar op, hebben hun vroegere doopkaars in de hand. De ouders komen nu mee naar voren. De bisschop spreekt de vormeling toe en doet een handoplegging, daarna doet hij de zalving met Crisma en zit de vormeling geknield en noemt zijn naam en krijgt een kruisje op zijn voorhoofd en zegt Amen. De bisschop kwam altijd naar de parochie van de vormelingen toe, maar tegenwoordig heeft men

gekozen om dit met andere parochies samen te doen.

Het Huwelijk.

Het huwelijk tussen twee personen wordt (meestal) uit liefde gesloten en maakt beide personen gelukkig. Als de bruid en bruidegom twee katholieken zijn, geloven zij dat God met hen is en hun huwelijk bezegelt tijdens de huwelijksviering. Het is voor het bruidspaar zeer belangrijk dat de familie en vrienden er bij aanwezig zijn. Want niet enkel waardering van God is belangrijk. Toch wordt het huwelijk in de kerk ook wel overtrouw genoemd, dit omdat het niet verplicht is om in de kerk te trouwen. Er is namelijk eerst het burgerlijk huwelijk, men trouwt dan voor de wet en dat is verplicht. Daarna kan men ervoor kiezen voor de kerk ook nog te trouwen. Bij het kerkelijk huwelijk gaat men een verbond aan voor het leven. Een eventuele scheiding binnen het kerkelijk recht is niet toegestaan. Tegenwoordig komt het vaak voor dat mensen gaan scheiden. Wil je het sacrament van het huwelijk ontvangen dan zal men eerst gedoopt en gevormd moeten zijn. Het is ook mogelijk om voor het huwelijk de doop en het vormsel te ontvangen. Het kan ook voorkomen dat een van beide niet gelovig is en de andere wel gelooft. Een huwelijk binnen de kerk kan wel plaats vinden, echter legt alleen de gelovige de trouwbelofte af die bij het katholieke geloof hoort.

Maar men kan zoals gezegd ook voor het huwelijk gelovig worden om zo tot de geloofsgemeenschap toe te treden. Tijdens de dienst worden twee lezingen gehouden uit de bijbel. Deze heeft het bruidspaar zelf uitgekozen. Na de lezingen is er een preek, hierin wordt veel het levensverhaal van het bruidspaar verteld met ook wel anekdotes van beide. Hierna begint het huwelijkssacrament, men legt de trouwbelofte af en het bruidspaar belooft elkaar trouw te zijn in armoede en ziekte, en belooft elkaar het leven met elkaar en met God trouw te zijn. Het bruidspaar geeft elkaar de ringen en de priester geeft hier de zegen over. Daarna gaat het bruidspaar naar het Maria altaar, de bruid heeft meestal een bloemstukje dat bij Maria neergezet wordt. Daarna knielt de bruid en vraagt Maria om haar zegen. Daarna tekent het bruidspaar het kerkelijk huwelijksregister en geeft de priester de huwelijkszegen en is het bruidspaar getrouwd. Ook krijgen ze nog een bijbel aangeboden.

Sacrament van de wijding.

De priesterwijding is een rituele handeling waardoor personen, plaatsen of zaken aan een God worden toegeheiligd, hetzij om ze te bestemmen voor de eredienst, hetzij om de genade van de God van het christendom over de betrokken personen of zaken af te smeken. Iemand die door God geroepen wordt om

diaken, priester of bisschop te worden, en gehoor geeft aan die roeping, kiest ervoor om zijn leven in dienst te stellen van Jezus Christus. Hij treedt hiermee in het voetspoor van de twaalf apostelen: de leerlingen die het dichtst bij Jezus stonden, en die hij heeft uitgezonden om na zijn dood het evangelie overal te gaan verkondigen. De wijding vindt al sinds de apostelen plaats door handoplegging en is eenmalig en

onuitwisbaar. Een wijding tot diaken, priester of bisschop wordt altijd toegediend door een bisschop. Bij een priesterwijding roept de bisschop Gods kracht af over de nieuwe priester. De priester kan in de naam van Christus en als medewerker van de bisschop het woord van God verkondigen en de sacramenten toedienen.

Bij een diakenwijding wordt de nieuwe diaken aangesteld tot een dienst binnen de geloofsgemeenschap in naam van de bisschop. Hij staat de priester bij in de eredienst bij pastorale taken en op het gebied van de liefdadigheid. Hij kan dopen en Gods zegen afroepen over een huwelijkspaar. Maar dat kan ook door een priester.

Het sacrament van de wijding in zijn volheid is dat van de wijding van een bisschop. Het maakt de wijdeling tot een wettige opvolger van de apostelen. Bisschoppen zijn samen met de Paus verantwoordelijk voor de gehele katholieke kerk. Omdat wijdelingen zich geroepen voelen om zich onverdeeld te wijden aan God en zijn werk, leven zij een celibatair leven. Dat wil zeggen dat zij geen huwelijk aangaan en geen intieme omgang hebben met een vrouw. Op deze manier kan de wijdeling zich geheel geven aan God en de mensen. De reden waarom alleen mannen gewijd kunnen worden, heeft te maken met de keuze van Christus zelf, die alleen mannen als zijn apostelen koos. Maar tegenwoordig staat men er wel anders tegenover. Omdat er een gebrek aan priesters is, is het toegestaan dat vrouwen en mannen in een dienst voorgaan al is dit dan een dienst van woord en communie, zij mogen namelijk geen wijding doen over het lichaam en bloed van Jezus. Dit is dan in een voorgaande dienst van een priester al gedaan.

Het Heilig Oliesel.

Het heilig oliesel wordt ook wel de ziekenzalving genoemd. Een ernstig zieke gelovige kan bij zijn parochie een ziekenzalving aanvragen bij een priester. In de katholieke kerk is enkel een pastor of priester bevoegd om de zieke te zalven. Vaak is de

zieke er zo ernstig aan toe dat men kan zeggen dat de ziekenzalving zijn laatste sacrament zal zijn. Naast de ziekenzalving bedient de pastor of priester de ernstig zieke ook van zijn laatste communie en zijn laatste biecht (boetedoening van zonde).

Tegenwoordig kan het ook zo zijn dat een minder ernstig zieke of zelfs een oudere alleen wordt gezalfd. Veel gelovigen en priesters zien dit als afvallig aan het geloof en tolereren dit niet, het is dan ook niet abnormaal dat dit tegenwoordig wel gedaan wordt om

minder ernstige zieken te zalven. Tijdens de zalving vormen priester of pastor en de familieleden een kring rond de zieke. Er wordt gebeden voor de zieke maar ook voor het verlichten van zijn of haar lijdensweg. Men vraagt God om de zieke verlichting te geven en om hem of haar genade te schenken. Hiernaast wordt de zieke op handen en hoofd met een kruisteken gezalfd, met speciaal daarvoor gezegende olie. Hierbij worden meestal de volgende woorden uitgesproken: Moge onze Heer Jezus Christus door deze heilige zalving en door zijn liefdevolle barmhartigheid u bijstaan met de genade

van Zijn Heilige Geest. Moge hij u van zonden bevrijden, en heil brengen en verlichting geven. De rol van de familie is tijdens de ziekenzalving niet groot. Zij bidden enkel de gebeden mee. Na de zalving wordt er gehoopt op herstel van de zieke, maar in vele gevallen is dit niet mogelijk. Een tweede zalving in het verdere leven van de zieke is niet gebruikelijk. De zalving is wel een erg belangrijk sacrament voor de katholieken, omdat je met dit vaak laatste sacrament Gods koninkrijk binnen zult treden.

Artikel: Giel Meester

Als bron zijn verschillende sites op het internet gebruikt

De Geschiedenis van de Eerste Communie

Eerste of Plechtige Communie ?

De Eerste Communie is in het christendom de feestelijke gelegenheid waarbij iemand voor het eerst mag deelnemen aan de eucharistie.

De Eerste Communie maakt deel uit van de initiatiesacramenten (doopsel, eucharistie en vormsel) en wordt voorafgegaan door de eerste biecht.

Initiatie is het opnemen van het kind in de groep van volwassenen volgens een bepaald ritueel.

Tot 1910 ontvingen de kinderen rond de leeftijd van 12 jaar hun Vormsel en hun Eerste Communie. Paus Pius X vervroegde de leeftijd voor het doen van de Eerste Communie naar zeven jaar en bij gelegenheid van het Vormsel op twaalfjarige leeftijd doen kinderen hun Plechtige Communie.

Redenen voor de Eerste Communie vanuit de bijbel.

Christus heeft steeds de kinderen bijzondere aandacht geschonken. Hij had de gewoonte hen de handen op te leggen, hen te omhelzen en te zegenen.

Hij was ook verontwaardigd toen zijn leerlingen hen verwijderden en Hij berispte hen met de woorden: "Laat de kleinen tot mij komen en verdrijft ze niet, want voor hen is het rijk Gods". (Marcus 10, 14) Ook in het evangelie van Mattheus wordt in deze richting gewezen met de tekst: "Voorwaar zeg ik u, wordt ge niet als kleine kinderen, ge zult het rijk der hemelen niet ingaan. Al wie zichzelf vernederen zal gelijk dit kind, die is de grootste in het rijk der hemelen." (Mt 18, 3-5)

De Geschiedenis

Al vanaf de eerste eeuwen van het christendom heeft men kinderen de kans gegeven om mee te doen met de eucharistie. Vele kerken hadden zelfs de gewoonte om het brood aan de zuigelingen uit te delen. Zoals in bijna alle rituele boeken tot in de 13^e eeuw staat voorgeschreven, gebeurde dit bij het doopsel. Dit gebruik bestaat nu nog steeds bij de Griekse en de Oosterse kerken.

Niet enkel bij het doopsel, maar ook op latere leeftijd werd het brood aan zeer jonge kinderen verstrekt. In sommige kerken was het de gewoonte om de brokken die overbleven na de communie van de volwassenen aan de kinderen te geven.

In de katholieke kerk liet men de kinderen pas deelnemen aan de communie als ze tot de jaren van

het verstand waren gekomen, d.w.z. als ze konden oordelen over goed en kwaad en als ze iets van het geloof konden snappen.

Aanvankelijk vond men dat kinderen daartoe in staat waren als ze 12 jaar waren en in 1910 heeft de toenmalige paus Pius X de leeftijd voor de Eerste Communie en de biecht bepaald op het zevende levensjaar.

Bron: Dirk de Gendt
(bewerkt door Kees van Haaf)

TERUGBLIK OP DE VOORBEREIDING VAN DE EERSTE HEILIGE COMMUNIE.

Veel jaren werd de Eerste Heilige Communie voorbereid vanuit de kerk.

De ouders werden uitgenodigd voor een avond volwassen catechese.

De pastoor kwam in de klas en bereidde de kinderen voor door middel van verhalen uit de Bijbel.

De kinderen mochten mee naar de kerk, waar de pastoor uitleg gaf over wat er zoal in de kerk te zien was en hij vertelde de betekenis erbij.

Ook werd uitgelegd hoe met de hostie moest worden omgegaan en in welke hand de hostie moest worden aangenomen.

In die tijd zaten de communicanten op lage gymbanken voor de grote banken.

De juffrouw van school oefende met de kinderen de gebedjes en studeerde de liedjes in voor de communieviering.

Op de communiedag kwamen de kinderen in processie van achteruit de kerk via het middenpad naar voren om daar plaats te nemen. De meisjes hadden een klein boeketje bloemen en de jongens een kaars in de hand.

De communicanten kwamen alleen of tussen de ouders in naar de pastoor om de Eerste Communie te ontvangen. Een erg belangrijk moment dat op de foto moest worden vastgelegd.

Vanaf 1970 begon de school een belangrijkere rol in te nemen.

De voorbereiding vanaf januari tot de communiedag werd door de juf gedaan.

Alle kinderen uit de klas deden de Eerste Communie. Eerst werd er een ouderavond belegd, waar praktische zaken werden besproken.

Daarna werden de ouders een avond op de pastorie uitgenodigd voor een

Volwassen catechese door de pastoor/pastor.

Via een bepaald project, onder andere 'Ook jij bent welkom', werden de kinderen drie maanden lang voorbereid voor de grote dag. Het project bestond uit werkbladen die mee naar huis genomen werden.

Samen met de ouders maakte het kind de opdrachten.

Soms kwam de pastoor op school om een gesprekje met de kinderen te hebben.

Het aparte kerkbezoek vonden de kinderen spannend. Er is heel veel in een kerk te bezichtigen en op de gebrandschilderde ramen zijn

Bijbelverhalen afgebeeld.

De Godslamp, die dag en nacht bleef branden, was voor de kinderen erg bijzonder.

De kinderen mochten ook een kijkje in de sacristie nemen.

Spannend wat er achter die zware deuren te voorschijn zou komen!

De kinderen keken hun ogen uit naar de pracht en praal van bijvoorbeeld de kelken in allerlei vormen, de monstrans, de ciborie. De kazuifels lagen in hele brede , grote laden.

Het tabernakel had ook de interesse van de kinderen, allemaal goud en ook een dikke deur waar de gewijde hosties in bewaard bleven.

Het oefenen met ongewijde hosties was een heel spannende aangelegenheid.

Een paar weken voor de grote dag konden de kinderen zich voorstellen in de kennismakingsviering die opgeluisterd werd door het kinderkoortje.

De invloed van de ouders werd steeds belangrijker. De ouders kregen inspraak over verschillende zaken. De ouders konden meedenken over bijvoorbeeld hoe het kind te communie zou gaan; alleen het kind naar voren laten komen voor de communie of tussen de ouders in, de kinderen alleen voorin de kerk laten zitten of tussen de ouders in. Als er weinig communicanten waren dan mochten de opa's en oma's bij het gezin in de bank zitten. Bij het binnenkomen in de kerk wel of niet met de doopkaars laten lopen.

Er werden werkgroepen van ouders samengesteld onder andere om met de kinderen te knutselen, de kennismakings- en communieviering in elkaar te zetten, de kerk te versieren, om te oefenen in de kerk enz.

Op een gegeven moment werden de communicanten op hun schoolstoeltjes rondom het altaar gezet om het samen vieren tot uitdrukking te brengen.

De kinderen verzorgden zelf de viering door het voorlezen van de lezingen, de voorbeden, gebedjes, het water en wijn voor de offerande klaar zetten en het samen bidden van het Onze Vader in een kring.

Tot 2009 is de voorbereiding via de school verlopen. Daarna heeft Oosteind zich aangesloten bij parochies in Oosterhout, samen met de andere kerkdorpen den Hout en Dorst werd de communievoorbereiding gerealiseerd.

Enkele ouders en de leerkracht kwamen in de stuurgroep Eerste Communie.

De ouders werden uitgenodigd en konden hun zoon of dochter opgeven voor de communie. Het was al niet meer vanzelfsprekend dat alle kinderen uit de groep communie deden.

Soms werden kinderen van buiten Oosteind aangemeld. De ouders waren wel in Oosteind geboren, waren naar elders verhuisd, maar vonden het wel belangrijk om hun kind in Oosteind de Eerste Communie te laten doen.

De voorbereiding ging naar één dag met alle communicanten van Oosterhout stad en de kerkdorpen samen, dit was de Impulsdag op het Frenckencollege.

Voorafgaand hebben de kinderen een kerkkijkdag in de eigen kerk met een pastor of ouder gehad.

Op de Impulsdag kwam het kind met een van de ouders naar de voorbereidingsdag.

Na een korte inleiding door de pastor of pastor werd een film gedraaid.

De kinderen gingen daarna in groepjes met vragenkaartjes de film met elkaar bespreken. Tijdens deze workshop van de kinderen kregen de ouders catechese van de pastor/pastor.

Bij een andere workshop kregen de communicanten het verhaal van het Laatste Avondmaal te horen en uitgelegd.

Als laatste onderdeel knutselden de kinderen samen met de ouders en werd de dag afgesloten.

De communieviering werd nog wel in eigen kerk gehouden.

In 2010 werden alle kerken samen één parochie, de Catharinaparochie.

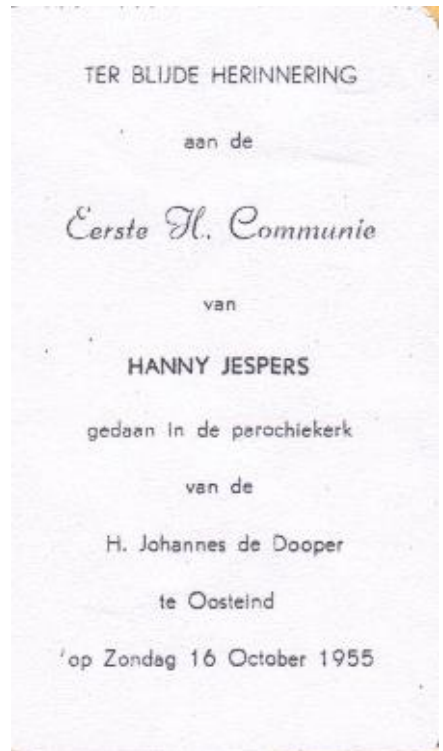
Via een persbericht in de krant en een informatie

brief op school konden de ouders de kinderen aanmelden om de communie te laten doen. Ook werd er volgens de richtlijnen van het Bisdom een financiële bijdrage gevraagd. Betaalde je parochiebijdrage dan werd dit bedrag verrekend. Er werden data vastgesteld van kerkkijkdagen, gezinsvieringen, kennismakingsviering en communieviering en in welke kerk en hoe laat. Er werd steeds meer een beroep op de ouders gedaan. Het aantal communicanten liep/loopt snel terug.

Geconstateerd moet worden, dat er heel veel veranderd is in de loop van de tijd.

Artikel: Han van Marrewijk

Toevoeging:

Ter gelegenheid van de eerste communie van onze oudste zoon (geboren in 1981) werd er toegestaan dat er gefilmd werd. Er moest wel een goedkeuring komen van het kerkbestuur. Ik heb daarop dit bestuur persoonlijk aangesproken en mij werd medegedeeld dat het goedgekeurd werd alleen als het niet storend was in de kerk.

Wij hebben toen een statief neergezet op de preekstoel en zo de hele viering opgenomen.

Later was het mogelijk dat elk kind een kopie kreeg van deze video, wat wij ook verzorgden.

Gedurende 5 jaren heeft Kees Leltz dit op verzoek van de ouders gedaan.

Martha Leltz.

Bezoek aan de bakker.

Vanaf het ontstaan van de Catharinaparochie zijn de kinderen niet meer naar de bakker geweest. Ook de veiligheidseisen werden strenger.

Maar de jaren daarvoor (gedurende 20 / 25 jaren) kwamen de kinderen in de bakkerij. De bakker Jan Polak vertelde alles over het brood van afwegen, deeg draaien, rijzen en bakken. Jan draaide dan ook een broodjesdeeg en de kinderen werden aan het

werk gezet om zelf een mooi broodje te maken.

Na een glaasje ranja met iets lekkers erbij en het afbakken van het broodje en een mini eierkoek gingen ze weer tevreden met hun broodjes naar huis.

Familie Jan en Marianne Polak.

Op de voorgaande pagina staan de aantekeningen die pastoor De Bie in 1983 maakte om de ouders van de communicanten voor te bereiden op de grote dag.

Aantekeningen die pastoor De Bie in 1983 maakte om de ouders van de communicanten voor te bereiden op de grote dag.

Giel Meester heeft de tekst duidelijk leesbaar overgenomen.

Ouders 1ste communicanten 1983

1) De Eerste Communie is een belangrijke stap vooruit in de groei naar Christelijke volwassenheid. Vroeger liep dat allemaal als vanzelfsprekend; als gedoopte zat je in de trein en dus wilde je mee. Tegenwoordig wordt er meer bewust voor gekozen.

2) U, ouders willen dat Uw kind de 1ste H.C. doet: U hebt bewust gekozen voor dit kind, U hebt gekozen voor het H. Doopsel – de Blijde Boodschap van Christus – en U vindt het ook een levensboodschap van Uw kind. Nu kiest u voor de 1ste H.C.

3) Er is een mooie samenwerking in de voorbereiding en feestviering v.d. 1ste H.C. tussen U, de ouders, Uw gezin en de school en de kerk. In klasverband maken de kinderen uw voorbereiding van dit feest mee en zo groeit het uit tot een parochiegebeuren, een gemeenschapsfeest. Als Uw kind alleen - eenzaam in de grote groep parochianen - de 1ste H.C. deed, dan zou er erg veel goeds en moois verloren gaan. Uw kind zelf liep verloren in de menigte.

4) Maar men kan ook niet meedoen met de 1ste H.C., zoals men ook het kind niet kan laten dopen (en dat gebeurt ook hier - al is dat heel zeldzaam). Maar als men wel meedoet, dan zullen vaders en moeders ook mee moeten werken; van harte - ijverig: tenslotte is het Uw kind. U bent de allereerste opvoeder: School en kerk zijn maar helpers.

5) De minimale eis van de kerk is dat het kind duidelijk onderscheid weet te maken tussen gewoon brood en het H. Lichaam van Ons Heer in de uitwendige gedaante van brood in de H. Hostie. Te beginnen op het Laatste Avondmaal op de eerste Witte Donderdag heeft de kerk op uitdrukkelijk bevel van Jezus Christus , Gods Zoon, de werkelijke tegenwoordigheid van God in de geconsacreerde gedaante van brood en wijn beleden - de realis

presentia – “Dit is mijn Lichaam – Dit is mijn Bloed “ ,
dus niet: dit stelt voor of dit is te vergelijken met:
Neen: Dit is : Jezus’ Goddelijke Kracht en Geest heeft
zich zo sterk met brood en wijn verbonden, dat het
Jezus ‘H. Lichaam en H. Bloed zijn geworden.

6) Bij de 1ste H.C. voelt het kind zich meer volwassen
aangezien het ook mee mag aanzitten aan de tafel
van de Heer – het mag ook meedoen – helemaal –
heel de H. Mis met de H.C. Het was zo pijnlijk, dat
het kind nog niet de H.C. mocht meedoen (“en ik krijg
niks !!”) De 1ste H.C. legt ook de klemtoon op de liefde
van God – van Jezus tot Uw kind : Jezus laat zich
door jou opeten, zoveel houdt Jezus van jou, hij wil in
jou leven, altijd bij jou zijn, want hij is jouw grote
vriend. En telkens komt die grote vriend bij jou en in
jou om jou te helpen een fijne jongen / een lief
meisje te zijn. Altijd ben je welkom bij Jezus en hij
komt wat graag heel dikwijls bij jou in de H.

Communie.

Doorslaggevend zal zijn hoe doet U , ouders, het kind
voor : uw gesprekken, uw handelswijze , uw gelovig
gedrag , uw eerlijk mens zijn , uw echte gebed , uw
trouwe gang naar de kerk – H. Mis met communie.
Met U wordt het iets moois – zonder U moet het
ideale verdorren en afsterven – wordt het niets.
God geve U de wijsheid en de kracht om voor Uw
eigen kind een waar apostel en zielzorger te zijn .

GEDACHTEN VAN TOON GERRITSEN BIJ DE EERSTE H. COMMUNIE

1. In een eucharistieviering gedenken wij Jezus, onze Heer.
2. In de tekenen van brood en wijn komt Hij ons tegemoet met zijn liefde en genegenheid. In deze symbolen laat hij ons weten dat er een verbondenheid is tussen Hem en ons. Hoe moeten wij die ontmoeting met Hem verstaan?
3. Als ik met een bloem naar een zieke ga dan is die bloem een uitdrukking van mijn vriendschap, genegenheid en verbondenheid.
4. Een kind komt met een tekening thuis en zegt :
"Mama dit heb ik op school voor jou gemaakt."
Daarmee zegt het kind: "Mama ik hou van jou."
In het symbool ligt de liefde.....genegenheid van het kind. In de tekening zegt het kind: er is een band tussen ons..... Een onverbreekelijke band.....een grote verbondenheid.

5. Zo is de eucharistie een gebaar van Jezus naar ons toe. In het brood en de wijn ligt Zijn liefde en genegenheid voor ons en Zijn verbondenheid met ons.

De eucharistie is een ontmoeting met Zijn liefde en genegenheid.....met Hemzelf.

Het brood en de wijn is als de bloem of de tekening van Christus naar ons toe.

Zo zou ik het stamelend onder woorden brengen.

Pastor Toon Gerritsen O.F.M.

Mijn 1ste Heilige communie.

Het is lang geleden dat ik en met mij mijn klasgenoten in Oosteind onze 1ste Heilige communie deden. Ik moet dan ook diep in mijn geheugen wroeten om daar nog iets van te kunnen herinneren. Maar al doende kwamen toch de herinneringen terug. Mede ook door mijn interesse in de Bijbelse geschiedenis die blijkt uit de punten voor godsdienst op mijn rapport. (zie bijlage 1.)

De voorbereidingen werden uitsluitend op school

KLASSE / JAAR 19 49 - 19 50

VAKKEN	1e rapport	2e rapport	3e rapport	Mededeling van vader of moeder
Goding	8	8	8	Gezien
Vrijt	8	8	8	1e Rapport: <i>Van Genk</i>
Orde en netheid	8	8	8	
Vers. schooltijden				
Godslentkennis	8	8	8	Gezien
Lezen	6	6	6	2e Rapport: <i>Van Genk</i>
Schrijven	6	6	6	
Bekenen	9	9	9	
Nederlandsche taal	9	9	9	
Stijl		7	0	Gezien
Vad. Geschiedenis				2e Rapport: <i>Van Genk</i>
Aardrijkskunde				
Kennis der natuur				
Zingen	7	7	6	Bemerkingen
Teekenen	6	6	6	
Lich. Oefeningen	6	6	7	
Duits				

1e rapport afgegeven De Onderwijzer *Van Genk* 1949
 2e rapport afgegeven De Onderwijzer *Van Genk* 1950
 3e rapport afgegeven De Onderwijzer *Van Genk* 1950

Overzigt van de voortgang van de leerlingen naar de 2de klas
 Het Hoofd der School: *Van Genk*

gedaan door o.a. pastoor C. van Genk en kapelaan Michielse. Jac. van Pelt onze onderwijzer droeg zijn steentje bij. Vooral kennis van de inhoud van de Catechismus was een must. De controle van de vingernagels aan het begin van de les is wat ik nu het meest van de lessen van Mijnheer Pastoor herinner. Maar zeker ook het ziele heil van een stervende. Zoals het

laatste sacrament der zieken. Want wat zou het er slecht uitzien voor de stervende als er geen priester aan zijn ziekbed kwam.

Nu zou ik zeggen “bel een dokter” Het zal wel indruk op mij hebben gemaakt dat deze herinnering mij zo duidelijk voor de geest komt.

Maar even terug naar de H. Communie. Het oefenen in de kerk met het ontvangen van de hostie. In dit geval een ongewijde. Het aanschuiven in de rij voor de communiebank, het knielen en als de priester in je ooghoek in zicht kwam ogen dicht, mond open, tong naar buiten. Daarna nog een dilemma. Links of rechts weg om plaats te maken voor de volgende rij communicanten.

Waar zeker aandacht aan werd besteed: “Het Biechten” Daar had je de Tien Ge(ver)boden voor. Nu ik hier over nadenk en het op papier zet niet meer dan een keuzemenu om uit te kiezen voor de biecht.

Dus keer op keer hetzelfde deuntje.

Slechts één keer ben ik er vanaf geweest. Dit kwam mij op een “kruisverhoor” te staan en een rooie kop

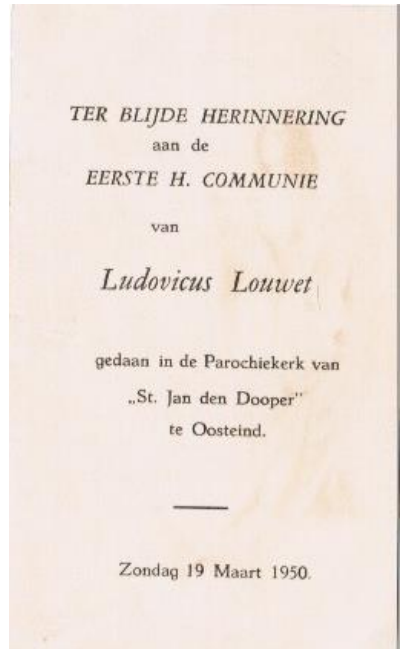

bij het verlaten van de biechtstoel. Dat was eens maar daarna nooit weer. Waar ging dat ook weer over? Oh. sorry. Biechtgeheim!!

Dan de dag van het ontvangen der H. Communie. Tussendoor nog even dit: ik ben de oudste van het gezin dus was er geen voorbeeld. Door alle spanning en drukte is deze dag een beetje aan mij voorbij gegaan. Natuurlijk waren er de ooms en tantes met hun cadeautjes. Als jongen was dit al gauw "klinkende munt" Als tegenprestatie aan de familie, een communieprentje. Voor mij het enige tastbaars wat er is overgebleven. Wel bewaard. (zie bijlagen .)

Tot hier mijn herinneringen aan mijn 1ste H. Communie.

Ludo Louwet

Communiefest in 't Eindje

Als jochie van 8 mocht ik onze oom Bart in zijn bakkerij wel eens helpen. Omdat het in de bakkerij op en rond Kerstmis, Pasen, Oogstdankfeest, Allerheiligen en nog heel wat bijzondere gedenkdagen extra druk was, kon oom wat extra handjes best gebruiken en de mijne leken daartoe kennelijk geschikt. Ik mocht voor het eerst helpen bij het rumbonen maken. Dat was precisiewerk want de gesmolten chocolade om de rumbonen moest overal even dik zijn. De vormpjes moesten voor gebruik onberispelijk schoon en glad zijn gepoetst en dat mocht ik doen. Als er eentje blijft plakken mag je die in de cakevorm doen.

De communiefesten in ons dekenaat waren in aantocht, dus het zal wel stervens druk worden zei mijn oom.

Ook thuis was alles al in rep en roer want mijn zusje Mineke mocht haar communie doen. Zij kwam net onder mij. Zij was dit jaar de enigste in onze familie – en die was best groot – die de eerste communie mocht doen.

Om alle opa's en oma's, ooms en tantes en neven en nichtjes op te kunnen vangen was ons huis veel te klein. Daarom gingen we met z'n allen naar de bakkerij van oom Bart. Die werd op de naad schoongemaakt en daarna ingericht, zodat alles er

feestelijk uit zou zien. Tafels werden versierd met bloemstukjes en natuurlijk allerlei soorten broodjes, belegsoorten en fruit werden hierop uitgesteld.

Na de plechtige heilige mis stroomden de communicantjes naar buiten en werden door hun families meegenomen naar hun feestadres. In de bakkerij was het een drukte van jewelste en Mineke kreeg nog maar weinig aandacht. We besloten verstoppertje te spelen en dat lukte goed want Mineke was plots echt verdwenen.

Dan maar in de bakkerij kijken maar alleen mijn oom was daar te vinden in de rumboonruimte. Ook hij had Mineke niet gezien. Wel smikkelde hij van de rumbonen die nog in de cakevorm zaten.

Inmiddels had opa het grootste woord want dat kon hij als sawelaar / standwerker super goed, hij verkocht dan alles zoals vegers, borstels het kon zo gek niet zijn of opa – alias Kiske ging er de markt mee op.

De tijd voor een brandewijntje voor het manvolk en een boerenjongens voor het vrouwvolk was aangebroken. Ook van het kistje sigaren werd gretig gebruik gemaakt en spoedig hingen de rookwolken in de bakkerij. Ondertussen speurde ik nog steeds naar ons Mineke maar blijkbaar was zij in rook in plaats van in wierook opgegaan.. Een lepeltje boerenjongens bij mijn moeder smaakte mij opperbest.

Opeens springt opa verschrikt op en denkt dat er een hond onder de tafel ligt. Wild trekt hij het tafellaken

omhoog en er barst een enorm gelach los. Van onder de tafel verscheen een slaperig gezichtje - dat gesnoept had van de rumbonen - vol verbazing naar boven.

Mineke ons communicantje, ons engeltje klonk het vol door de bakkerij. Huilend klampte ons Mineke zich aan ons toegesnelde moeder vast.

Verhaal van Bernard Sibon te Rijen.

Enkele gedichten ter voorbereiding van de Eerste H.Communie

Lieve Jezus al ben ik klein,
Toch wilt Gij gaarne bij mij zijn.
Ik ben zo blij op deze dag,
Nu ik U ontvangen mag.
Ben ik nu van 't spelen moe.
Ga ik gauw naar Jezus toe.
Samen praten wij dan wat.
Jezuslief, wat fijn wordt dat!
Kom maar gauw, mijn Jezus kom,
Zie mijn hartje smeekt erom.

Je moet ergens beginnen

Jezus was een vriend van mensen
En Hij hielp hen waar Hij kon;
Overal waar er verdriet was,
Bracht hij weer een beetje zon.

Hij had aandacht voor de zieken,
Hielp de zwakke op de been;
Wie verlaten was en eenzaam,
Jezus liet hen niet alleen.

Zo wordt deze wereld anders,
Jezus wist maar al te goed,
Dat je ergens moet beginnen,
Als er iets veranderen moet.

Elke dag even stil

Elke dag een klein gebedje,
Elke avond even stil,
Om gewoon hardop te zeggen,
Alles wat ik zeggen wil.

Ik ben blij met alle dingen,
Die ik heb en die ik kan.
God ik wil een liedje zingen,
Want daar word ik vrolijk van.

Ik ben dankbaar voor mijn ogen,
Handen, oren, mond en neus;
Dat ik denken kan en lopen.
Goed of kwaad, ik heb de keus.

Al wat goed is, laat ik groeien,
Achter het kwaad loop ik niet aan
En ik weet, U zal mij dragen,
Ik hoef nooit alleen te gaan.

Nog één nachtje

Het is nu bijna al zo ver,
Het laatste nachtje dromen,
Dan vier ik mijn communiefeest,
De gasten mogen komen.

Eerst gaan we samen naar de kerk.
Daar mag mijn doopkaars branden,
We bidden, zingen, luisteren,
Ik open hart en handen

En wens mijn buurman vrede toe.
Ja, ook mijn buurvrouw, zeker!
Als dat van harte is gedaan,
Dan deel ik Brood en Beker.

Ik mag dat daarna telkens doen,
Zo vaak als ik wil komen.
En ondertussen bouw ik mee
Aan 't land van onze dromen!

Waar iedereen te eten heeft
En mensen samen delen.
Waar niemand weet wat ruzie is,
Omdat wij alles delen!

Uit:

- Boekje " Ik ga naar Jezus"

- Boekjes ter voorbereiding op het Communiefeest door Nel van Drie, pastor.

